

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvozni nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. Inerati davek posebej. »Slovenski Narod«
velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Francija odklanja zahteve Italije

Italijanske zahteve po pariteti mornaric je Francija odločno odklonila. — Obenem odklanja tudi zahtevo po odpravi podmornic

Pariz, 6. decembra. Včeraj je posetil italijanski poslanik v Parizu grof Manzoni zunanjega ministra Brianda ter mu izročil pismene predloge Italije o pomorski razorožitveni konferenci, ki se bo v kratkem sestala v Londonu. Kakor se izve iz diplomatskih krogov, vztraja Italija pri svoji zahtevi po popolni pariteti svoje mornarice s francosko. Nadalje zahteva odpravo podmornic in izjavlja, da bodočila tonažo svoje mornarice tako nizko, da ne bo niti dosegla sedanje tonaže francoske mornarice.

Kot odgovor na te predloge je zunanji minister Briand že popoldne izročil italijanskemu poslaniku spomenico francoske vlade, v kateri Francija najodločnejše odklanja pariteto mornarice med Italijo in Francijo, naglašajoč, da se mora pri tem upoštevati geografski položaj Francije in njena kolonijalna posest. Prav tako se izreka Francija odločno proti odpravi podmornic, ki tvorijo glavno obrambno sredstvo francoske obale.

Vsa Jugoslavija pozdravlja novega Sokola

Pozdrav staroste JSS Sokolu kraljevine Jugoslavije. — Nov korak h konsolidaciji države — Tudi skavti se pridružujejo novi akciji za smoteno vzgojo mladine

— Beograd, 6. decembra. Včeraj je bil objavljen zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije. Zakon obsega 14 členov in določa med drugim: Član Sokola lahko postane vsak polnoleten neoporečen državljan. Prilagodit mu tudi sokolska deca in sokolski naraščaji. Notranja organizacija je docela enaka organizaciji dosedanjega Jugoslovenskega Sokola. Starejšina Saveza bo vsakokratni prestolonaslednik kraljevine. Zaostpa pa ga najstarejši član savezne uprave, ki jo imenuje prosvetni minister v sporazumu z vojnimi ministrom in predsednikom vlade. Sokolu lahko pripadajo učenci vseh osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šol. Člani Sokola bodo uživali ugodnosti in vojaški službi, pri sokolskih prireditvah pa znižano vožnjo. Dosedanja društva Jugoslovenski Sokol, Hrvatski Sokol, Srpski Sokol in Orel je smatrati za razpuščena, če se v teku treh tednov ne združijo z novoustanovljenim Sokolom.

Ta korak vlade je napravil v vsej državi najboljši vtis. Vsi listi ga komentirajo kot dokaz velike notranje konsolidacije in kot znak, da gre vsa naša država politika končno v jugoslovensko smer k ožji resničnejši narodnega in državnega edinstva.

— Zagreb, 6. decembra. »Novosti« objavljajo dolg članek, v katerem uvodoma razpravljajo o dosedanjih razmerah in zaključujejo: Znatno je treba, da je šlo za zelo kočljivo in težavno vprašanje. Vlada se je odločila, da ga končno reši, zavredajoč se, da fizično in moralno vzgojo mladine, naše bodoče matere, ne sme prepuščati razkroju, ki se je začel pojavljati. Ukrep vlade je posledica čitja, ki si ga je postavil naš vladar, da ustvari zdravo, svežo, močno, moralno in fizično dobro vzgojeno mladino, na kateri bo slovena bodočnost vsega jugoslovenskega naroda, srečnejša bodočnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Uverjeni smo, da bodo vsi patriotski Sokoli in Orli pozdravili veliko zamisel našega vzvišene vladarja in da se bodo z enako vnemo in samozatajevanjem, s kalifornim so se odlikovali v svojem dosedanjem delu pridružili v delu za oblikovanje nove generacije, ki bo zbrana v vrstah Sokola kraljevine Jugoslavije.

Beograd, 6. decembra. Današnji beografski listi v obširnih člankih pozdravljajo zakon o sokolstvu in izjavijo staroste Jugoslovenskega sokolskega saveza E. Gangla, da bo jugoslovensko sokolstvo z vso vnemo in z vsemi svojimi močmi sodelovalo pri tem, da se doseže plemeniti cilj našega vladarja. Listi objavljajo tudi izjavo glavnega voditelja jugoslovenskih skavtov dr. Miloša Popovića, ki prav tako pozdravlja dejstvo, da je prevzela država v svoje roke glavno skrb za moralno in fizično vzgojo mladine ter naglašja, da bodo tudi skavti to akcijo podpirali po svojih najboljših močeh.

Turške žene dobe volilno pravico

Angora, 6. decembra. Turška Narodna skupščina je snovi v drugem in v zadnjem čitanju odobrila zakonski načrt, ki priznava ženskam volilno pravico. Pri prihodnjih volitvah bodo torej volile v Turčiji tudi ženske.

— Beograd, 6. decembra. Ministrski predsednik general Pera Živković je prejel iz Ljubljane naslednji dve brzojavki:

Navedeno pozdravljam sklep Nj. Velikanstva, da se postavi za predsednika Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Visočanstvo prestolonaslednik. V tem vidimo garancijo za uspešno nadaljnjo sokolsko delo. — Engelbert Gangl, starosta JSS.

V imenu Jugoslovenskega sokolstva izjavljam, da se postavljamo na razpolago in uslugo v svrhu izvajanja zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije. Sklicujem skupščino za 15. december v Beograd. Jugoslovensko sokolstvo bo tudi v bodoče kakor je bilo doslej pomagalo državi in nositelju državnega in narodnega edinstva. — Engelbert Gangl, starosta JSS.

Triumf Glasbene Matice v Parizu

Počastitev naših pevcev po društvu za pospeševanje umetniškega sodelovanja med narodi

— Pariz, 6. decembra. AA. Francosko društvo za pospeševanje umetniškega sodelovanja med narodi je prireditelj včerajšega koncerta na čast Glasbene matice iz Ljubljane. Sprejemu so prisostvovali jugoslovenski poslani v Parizu dr. Spaljaković s svojo soprogom, maršal Franchet D'Esperey, Chaptal, Politis, guverner francoske

Narodne banke Moreau ter mnogo drugih odličnih osebnosti iz francoske družbe. Potem je bil koncert, ki ga je priredilo francosko društvo »Renaissance«, ki je odlopo več točk iz svoje repertoarja. Zatem je Glasbena Matica zapela nekaj pesmi, ki jih je prisotno občinstvo nagradilo z oduševljenim aplavzom.

Poljski seim proti vladi

Maršal sejma proti umešavanju vojske v politiko — Danes bo glasovanje o nezaupnici vladi

Varšava, 6. decembra. Včeraj je bilo otvorjeno jesensko zasedanje sejma, za katero vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Notranjepolitični položaj na Poljskem se je v zadnjem času tako poostil, da se z vseh strani napovedujejo že za bližnjo bodočnost velike izpremembe. Nasprotno, ki vlada med seimom in vlado, je še bolj podprt maršal sejma Daszyński, ki je pred otvoritvijo izjavil novinarjem, da se mora udati ali vlada ali seim. Posledica je bila, da se vlada otvoritve zasedanja sejma ni udeležila.

Maršal sejma je otvoril sejo z nagovorom, v katerem je poudarjal, da se vojska ne sme vmešavati v politiko. V svojem go-

voru se je spominjal tudi pokojnega Clemenceau. Šele po govoru sejmškega maršala je prišla v dvorano vlada razen maršala Pilsudskega, nakar je podal finančni minister ekspozicijo o državnem proračunu. Govornik opozicije socialist Medziakowski je ostro kritiziral delovanje vlade od maja l. 1926 dalje ter predlagal vladi nezaupnico, ki so jo sopodpisali tudi kmet-ska stranka, krščanski demokrati, narodno-delavska stranka piasti in Wyzwojenje. Ker se je seja zavlekla pozno v noč, je sejmski maršal Daszyński sejo zaključil z izjavo, da bo odredil glasovanje o nezaupnici vladi takoj po otvoritvi današnje seje, ki je sklicana za opokline.

Avstrijska ustavna reforma pred zaključkom

Splošno zadovoljstvo nad doseženimi uspehi pri pogajanjih med strankami — Jutri bo začel o ustavni reformi razpravljati Narodni svet

Dunaj, 6. decembra. Včeraj ob 5. popoldne se je sestel pododbor za ustavno reformo k zadnji seji, da določi končno formulacijo osnutka o ustavni reformi. Za danes je sklicana plenarna seja odbora, tako, da bo Narodni svet že jutri lahko pričel z drugim in tretjim čitanjem ustavnega zakona. Pododbor je v poznih večernih urah zaključil svoje delo ter izrazil tla za zaključna posvetovanja v plenumu in Narodnem svetu. O najbolj spornih izpremembah v ustavi je bil dosežen sporazum. Kjer ni bil mogoč in bodo sporni členi predlagane reforme zaradi pomanjkanja dvotretinske večine propadli, so bili pripravljeni morebitni drugi predlogi, ki bodo stopili namesto odklonjenih paragrafov. Do borbenega glasovanja bo torej prišlo šele v Narodnem svetu.

Dunajski tisk obširno piše povodom zaključka pogajanj o doseženih rezultatih in slavi zasluge zveznega kancelarja dr. Schobera. »Wiener Tagblatt« naglašja, da zasluge dr. Schobera niso nič manjše, ako-

ravno ni bil dosežen popoln uspeh. »Helmut« je prestala težko preizkušnjo. Avstrija se zdaj danes pred zunanjim svetom povsem drugačna kakor pred enim mesecem. »Reichspost« piše, da se je Schober tedne in tedne trudil, da bi pregovoril socialne demokrate, naj opuste svoj odpor proti predlagani reformi. Če mu to ni posveto uspelo, ni njegova krivda, marveč bodo morali nositi odgovornost socialni demokrati. »Arbeiter Zeitung« primerja prvotni načrt reforme z onim, ki bo predložen Narodnemu svetu, ter ugotavlja, da je ta končni zakonski načrt docela drugačen. Socialni demokrati je uspelo, da je odbila nainevarnejši napad na delavsko stranko.

Špansko notranje posojilo

Madrid, 6. decembra. Objavljen je bil vladni dekret za najetje notranjega posojila v višini 350 milijonov zlatih pezet. Posojilo se bo obrestovalo po 6 odstotkov.

Rumunski tisk zavrača italijanske napade

Ostra polemika proti prof. Jorgi zaradi njegovih izjav v italijanskih listih — Italija izgubila simpatije Rumunije

Bukarešta, 6. decembra. AA. Celokupno rumunsko časopisje obširno komentira izjavo, ki jo je dal italijanski listom v Genovi znani narodni poslanec in profesor vseučilišča Nikolaj Jorga, ki je hotel s tem ublažiti kampanjo, ki se je v zadnjem času pojavila med rumunskimi in italijanskimi listi.

Glasilo liberalne stranke »Vitorul« pravi med drugim: Profesor Jorga je djal, da bodo Rumuni, čeprav Italija podpira Mađžarsko, za kar bo morda Rumunija v bodočnosti trpela škodo, vseeno še vzklkali »Živela Italija!«. Profesor Jorga se moti in ne razume rumunskega javnega mnenja. Svoječas je gojilo rumunsko javno mnenje mnogo simpatij do Italije. Če pa Italija vztrajno podpira revizionistično stremeljenja in iredentistično akcijo Mađžarske, bo morala Italija žal ostati sama, da vzklkali »Živela Italija!«.

Tudi list »Lupta« se bavi z izjavami prof. Jorga in veli, da je akcija italijanske vlade proti Rumuniji in Mali antanti v vprašanju reparacij napravila dokaj slab vtis na celokupno rumunsko javnost. List ugotavlja, da rumunsko časopisje ni napadalo, nego da je samo odgovarjalo na na-

pade italijanskih listov. Odgovor rumunskega tiska je bil enodušen in so se mu pridružila tako liberalna, kakor nacionalno - zaranistična in neodvisna glasila.

Bukarešta, 6. decembra. AA. Na popoldanski seji parlamenta v sredo je povzel besedo direktor lista »Lupta«, narodni poslanec Emil Fagure. Govornik je opozoril zbornico na izjave in trditve prof. Jorga v italijanskem časopisju. Rumunski listi so se samo branili in so zavrnili kampanjo italijanskega časopisja, ki je odkrito branilo mađžarsko tezo v vprašanju vzhodnih reparacij. Fagure je zatem opozoril na pilsavo osebnega glasila prof. Jorga, ki se je na enako energični način uprlo italijanski kampanji proti Rumuniji in Mali antanti.

Prof. Jorga, ki je bil na seji navzoč, se je branil s tem, da imajo njegove izjave razne nijanse in da je bil njegov brzojav popačen tako, da je izgubil svoj prvotni smisel. — Glede na ta izgovor prof. Jorga pa priobčuje sinočna »Lupta« dobesedno izjavo prof. Jorga italijanskemu listu »Lavoro d'Italia«, iz katerega je razvidno, da ni razlike med brzojavko in besedilom profesorjeve izjave v rumunskih listih.

Senzacionalna odkritja Besedovskega

Sovjeti so nameravali umoriti maršala Focha in maršala Pilsudskega

Pariz, 6. dec. AA. V »Journal« so začeli izhajati članki, ki jih piše bivši sovj. poslaniški svetnik Besedovski. Pisec odkriva nove strahote o delovanju moskovske GPU. Iz navedenih podatkov izhaja, da je skušala sovjetska Rusija razširiti komunizem v mnogih evropskih in južno ameriških državah, hoteč s tem zaneti revolucijo. List se vprašuje, kako bo mogla sovjetska Rusija opravičiti svojo vlogo v priči dokazov, ki jih nudi Besedovski.

Pariz, 6. decembra. Bivši odpravnik poslov sovjetskega poslanstva v Parizu Besedovski, čegar beg po konfliktu s Ceko je vzbudil splošno pozornost, objavlja v pari-

škem ruskem listu senzacionalna odkritja o metodah in delovanju sovjetskih oblasti. Med drugim objavlja, da je svet ljudskih komisarjev l. 1923, povodom potovanja maršala Focha v Varšavo sklenil, da pošlje v zrak generala Focha s celim poljskim generalnim štabom. Šele v zadnjem trenutku je bil ta sklep prekličen. Prav tako je bil tudi iz Moskve naročen umor maršala Pilsudskega in prekličen ta nalog šele hip pred izvršitvijo. Besedovski razkriva tudi tajnosti iz delovanja III. internacionale v južni Ameriki in na Japonskem ter navaja, da so vsi nemiri zadnjih let delo sovjetskih agentov.

Zagoneten zločin na Vrhovem pri Zidanem mostu

V sredo jutraj so našli posestnika Franca Kržana na Vrhovem pri Zidanem mostu ustreljenega — Zločinec ga je usrelil dvakrat v glavo

Zidani most, 6. decembra. Prijazno Vrhovo, Zidani most in vso bližnjo okolico je razburil grozen zločin, ki je bil izvršen na Vrhovem ter bil odkrit v sredo jutraj. Ob Savi so našli namreč ustreljenega uglednega posestnika Franceta Kržana, ki se je v terek zvečer mudil v neki gostilni na Vrhovem. Ostal je tam v družbi nekega prijatelja do 11. ter nato odšel domov.

Domov ga ni bilo vso noč. Domači, ki so se bali, da bi se mu kaj ne pripetilo, so ga iskali vso noč. Zjutraj zarana je žena odšla z doma poizvedovat, kje je. Mož namreč ni imel navade izostajati ali celo pohajkovati. Približno četrte ure daleč od domačije je našla žena moža — mrtvega. Ležal je ob Savi; glavo je imel prestreljeno.

Vest o Kržanovi smrti se je naglo razširila in o zločinu so bili tudi obveščeni orožniki, ki so takoj odšli na kraj zločina. Ugotovili so, da je morilec svojo žrtev dvakrat ustrelil v glavo. Samokresa ni bilo nikjer, pač pa so v bližini našli dve prazni patroni 7 mm kalibra.

Ljudje so zločina takoj osumili mesarskega pomočnika, 27-letnega Z., ki je baje zalezoval Kržanovo ženo. Zato so orožniki mladenčca aretirali. Če je pravi zločinec, še ni dognano, pokazala pa bo to preiskava.

Truplo pokojnega Kržana so po lokalnem ogledu prenesli v mrtvašnico na Vrhovem. Včeraj popoldne je prispela iz Radčev sodna komisija ter je bila izvršena obdukcija, pri kateri so ugotovili, da je ena krogla zadela Kržana v vrat, druga pa v sence, obe pa sta izstopili na temenu. Oba strela sta bila smrtonosna in je smrt najbrž nastopila takoj.

Danes bo na Vrhovem pogreb nesrečnega posestnika. Pokojni Kržan je bil znan kot zelo miren, soliden, pameten in varčen gospodar. Poznalo ga je vse prebivalstvo in ga čislalo zaradi njegove prirodnosti kakor tudi dobrote. Zato je njegova tragična smrt zbudila splošno sočutje, obenem pa zgražanje nad zločincem. Prebivalstvo upa, da bo zagoneten zločin kmalu pojasnjen.

Nova državna himna

Beograd, 6. decembra. Današnje »Vreme« je razpisalo anketo za novo državno himno. List naglašja, da je treba v skladu z velikimi reformami, ki so se izvršile po 6. januarju v cilju oživetvorjenja pravega in resničnega narodnega in državnega edinstva dati narodu tudi novo enotno državno himno. Prvi se je oglašil v tej anketi znani književnik Nušić, ki poudarja, da je sedanja himna skrpčalo raznih melodij. Nova narodna in državna himna naj bi bila inkarnacija našega narodnega in državnega edinstva.

Velik vlom na Dolenjski cesti

Ljubljana, 6. decembra. Neprijetno presenečenje za Miklavža je danes doživela trgovka Ivanka Fojkar na Dolenjski cesti, ki ima svoj poslovni lokal nasproti mitnice. Ko je davi prišla v lokal, je našla zadnja vrata odprta in dognala, da so trgovino ponoči posetili vlomilci in

odnesli vse manufakturno blago, razno perilo, špecerijsko robo, galanterijo itd. za približno 20.000 Din.

O vladu je bila obveščena policija, ki je tja takoj odposlala svoje agente. Vlomilci so pri zadnjih vratih odtrgali zapah ter s silo vdrli vrata. Vse kaže, da jih je bilo več. Sled za njimi vodi čez Golovec.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 22.76, Berlin 13.4875 — 13.5175 (13.5025), Bruselj 7.8932, Budimpešta 986.75 — 989.75 (988.25), Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 792.25 — 795.25 (793.75), London 274.87 — 275.67 (275.27), Newyork 56.185 — 56.385 (56.285), Pariz 222.11, Praga 166.73 — 167.58 (167.13), Trst 294.15 — 296.15 (295.15).

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: London 22.1175, Newyork 514.50, Pariz 20.26, Milan 26.9425, Madrid 72.50, Berlin 123.20, Dunaj 72.42, Beograd 9.1275, Praga 15.26, Bukarešta 307, Budimpešta 90.10 Sofija 3.715, Varšava 57.75.

Telefonski promet Ljubljane

Ljubljana je važno središče telefonskega prometa — Do konca novembra je bilo 456.132 telefonskih pogovorov

Ljubljana, 6. decembra.

Ljubljana in ljubljanki so na glas, da se v primeri z ostalimi mesti in meščankami v naši državi zelo radi poslužujejo telefona. Število medkrajevnih telefonskih pogovorov, ki je prav poučen barometer tako za gospodarski, kakor tudi civilizatorični napredek Ljubljane, zadnja leta razveseljuje naraščati. Letos smo imeli tuzemskih odhodnih medkrajevnih pogovorov: januarja 10.655, februarja 10.832, marca 10.904, aprila 11.694, maja 12.109, junija 11.501, julija 12.702, avgusta 11.582, septembra 11.947, oktobra 13.077 in novembra 11.687; skupaj 128.690. Kakor je videti, je število tuzemskih odhodnih medkrajevnih pogovorov do incl. maja naraščalo, junija padlo, julija zopet poskočilo, avgusta in septembra padlo, zato pa oktobra doseglo kulminacijo. Pretekli mesec je zopet padlo ter bo tekoči mesec najbrž znatno poskočil.

Za tuzemske dohodne medkrajevnih govorov je značilno, da je njihovo število februarja padlo, nato pa do maja rastle. Junija je padlo, nato pa se je dvigalo do incl. oktobra, ko je doseglo kulminacijo. Januarja je bilo tuzemskih dohodnih medkrajevnih govorov 10.356, februarja 10.301, marca 11.326, aprila 11.980, maja 13.112, junija 12.807, julija 13.850, avgusta 13.872, septembra 14.130, oktobra 15.274, novembra 13.303; skupaj 140.311.

Izozemskih odhodnih medkrajevnih govorov je bilo: januarja 1823, februarja 1532, marca 2219, aprila 2003, maja 1934, junija 1837, julija 1697, avgusta 1455, septembra 1978, oktobra 2154 in novembra 1929; skupaj 20.561.

Izozemskih dohodnih medkrajevnih govorov je bilo: januarja 1975, februarja 1662, marca 2092, aprila 2031, maja 1914, junija 1713, julija 1790, avgusta 1913, septembra 2090, oktobra 2171 in novembra 1963; skupaj 21.314.

Zanimivo je, da je bilo najmanjše število izozemskih odhodnih medkrajevnih govorov avgusta (1455), najvišje marca (2219), najmanjše število izozemskih dohodnih medkrajevnih govorov februarja (1662), najvišje pa oktobra (2171).

Odhodnih telefonskih postitv je bilo: januarja 509, februarja 510, marca 542, aprila 622, maja 602, junija 531, julija 654, avgusta 620, septembra 579, oktobra 668 in novembra 568; skupaj 6395. Dohodnih telefonskih postitv: januarja 114, februarja 130, marca 128, aprila 117, maja 126, junija 188, julija 157, avgusta 144, septembra 128, oktobra 140 in novembra 108; skupaj 1450.

Vse prehodnih medkrajevnih govorov, ki so šli skozi Ljubljano in v katerih je posredovala ljubljanska centrala, je bilo: januarja 11.270, februarja 9.824, marca 12.782, aprila 12.756, maja 12.464, junija 11.480, julija 7654, avgusta 15.124, septembra 14.723, oktobra 15.308 in novembra 13.966; skupaj 137.411. Vseh telefonskih govorov je bilo potemtakem do konca novembra 456.132.

Brzjavni promet

Zelo poučna je tudi statistika brzjavnega prometa. Skupno število odhodnih brzjav (tuzemskih in izozemskih) skupaj z onimi, ki so bile telefonično dostavljene, je znašalo: januarja 6428, februarja 6744, marca 8592, aprila 7869, maja 8327, junija 8411, julija 8582, avgusta 8744, septembra 9763, oktobra 9740 in novembra 8436; skupaj 91.636.

Skupno število dohodnih brzjav (tuzemskih in izozemskih) skupaj z onimi, ki so bile telefonično dostavljene, je znašalo: januarja 7506, februarja 7798, marca 10.012, aprila 8801, maja 9475, junija 9440, julija 9504, avgusta 9541, septembra 9601, oktobra 10.065 in novembra 8715; skupaj 100.658.

Prehodnih brzjav skozi Ljubljano je bilo: januarja 11.515, februarja 12.148, marca 14.264, aprila 13.740, maja 15.196, junija 17.468, julija 22.826, avgusta 23.987, septembra 18.947, oktobra 18.189 in novembra 14.486; skupaj 182.736.

Skupno število službenih brzjav (odhodnih in dohodnih) je znašalo: januarja 1269, februarja 1292, marca 1934, aprila 1733, maja 1666, junija 1705, julija 1870, avgusta 1915, septembra 2768, oktobra 2897 in novembra 2461; skupaj 21.500.

Število odhodnih brzjav bo znašalo do konca leta približno 100.000, dohodnih 110.000 in prehodnih 200.000.

v nevarnosti, če gospa prihaja in odhaja domov in s doma, kakor gospod soprog.

Ne upam si trditi, da bi bili takle razlogi povsem neutemeljeni, samo malce modernizirani se dozdevajo nam, ki mislimo, da moramo biti moderni. Zato ni, da bi se pamenit človek zgražal, če krdorsidi trdi, da je odnosa domače ognjišče ono polje, kjer se more in sme uspešno udeleževati zakonska polovica ženskega spola. Če dobro preanaliziramo, je tudi sveti zakon star zakrament, ki v bistvu ne prenese nikake modernizacije. Kdor se torej na krščanski način poroči, se strinja z znanimi in priznanimi tradicijami. Ena teh tradicij se glasi: »Mož je glava, žena ni glava in nikjer ni zapisano ali povedano, kaj je prav za prav žena. Eno je gotovo: Glave si ne more razbijati, — ker je nima. Mož je tisti, ki mora skrbeti, kakor in kaj. Seveda je to bilo takrat — davno, dandanes je marsikaj drugače. Dandanes ima marsikatera žena glavo namesto moža, zato so za sodobnega človeka razlogi, da la domače ognjišče premalo tehtni, da bi jih jemal resno.

Vsi pa vemo, da živimo v dobi kruho-borstva. Koliko punčk pripoveduje: Imam trgovsko šolo, tečaj, znam to in to in to... Eno leto, dve leti iščem. Toliko in toliko ofert sem napisala — Kar zastupila se bom. Tu pa tam se kateri posreči radi lepih oči itd., da dobi začasno skorjico kruha. Din 400 do 500 mesečno. In vi se šudite, da je toliko »propalja«?

V današnjih razmerah moramo iskati razloge, čemu poročeni ženi ne sme in ne more biti mesta v javnih uradnih. Zasebnemu delodajalcu v tem pogledu seveda ni mogoče predpisovati, on ve točno in določno, koliko je vredna moč, ki jo plačuje. Iz prakse pa vemo, da zaposlujejo privat-

Pridel

Žena na mesecu

Pridel

Ljudje na luni! Ljudje, ki prinašajo v njegovo pusto prostranost blagoslov in prokletstvo, srečo in zlo!

niki po večini samo neporočene ženske.

»Gospa, ki nočete, ali po vašem »ne morete iti iz urada v kuhinjo, ne vihaite noska. Svojemu možičku recite: »Cuj, stari, saj imajo prav tisti, ki nas pade iz uradov. Včasih sem se pisala Nada Strah, sedaj se pišem Nada Junak, tako pač, kakor se pišeš ti, kajne! Eno sva, zato prav gotovo ni prav, da dobivava dve plači. »Prav že pride,« to je res. Pa ker je toliko in toliko takih, ki so same, ki nimajo niti ene plače, bi bilo lepo in prav, če...

O, ne boste tako govorili, možičku, vem, da ne boste. Urada kot takega itak ne marate, tudi to vem. Gotovo je kaka koleginja silno nesimpatična in kak šef manj galanten, kakor je bil morda kdaj poprej. O, vi bi že radi šli iz urada, pa še kako radi, ko bi ne bilo tega — oprostite — vražje denarja. Potrebujete sto malih stvar, in mnogo tudi večjih. N. pr. kužuhovinst plašč. Kaj nistem uganila! Takle kužuhovinst plašč ni sicer neobhodno potreben, a lep je. Tudi to sem uganila. — Kar ne potrebujete je, da vam pridiguje, morda sem vas celo žalila, če sem vas, ne smete biti hud. Morda bo vedela kaka druga glavnica povedati o tej neprijetni reči tako, da bo prav vam in dobro onim, ki se nam vsem smilijo. Kaj mislite, da je med nami taka glavnica? Mislim, da je ni. Alena V.

nik II. klase poleg navedenega še doklado za aktivno službo mesečno 80 Din in polozajne plače 40 Din več kot civilni vpokojenec, tako da dobi skupaj 920 Din. Osebnost v rodbinskih drag. doklade so sicer za vse enake.

Dolžnost bi bila vseh merodajnih činitelj, da bi se vse vpokojence prevedlo na zakon iz leta 1923, kar bi bilo edino pravično, ker so bili stari vpokojenci v zlati valuti vpokojeni. Nato pa naj bi se za vse 100 % vpokojence uvedlo v vseh privatnih in državnih podjetjih geslo v obliki celibata: »Ne more biti sprejet, ker je star in ima 100 % pokojnino.« To bi vsaj deloma ublažilo brezposelnost. M. N.

22

Zdi se mi, da pogrešamo v prirobnici anketi tvari, katere sicer leži slehernemu zemljanu na srcu, a neredko tudi na jeziku, vidi pa se žal vse premalo na javni pozornosti t. j. nenastatno kredo svetovnega vojnega oboroževanja.

Ne le inteligent, ampak vsak preprosti delavec in sleherni gorski kočar ve, da je vojna v današnji dobi barbarstvo, da mu ni enakega. S tem seveda ne dvomim v naš patriotizem, temveč imam v mislih splošno mednarodno oboroževanje. O tem se sicer veliko razpravlja privatno, v časopisju n. pr. pa čitamo kvečjemu kako uradno poročilo Društva narodov in tu pa tam še napoved kakšnega tozadevnega predavanja. Ako bi človek gledal problem razorožitve iz tega vidika, bi ga nedvomno smatral za manj važnega, nego je v resnici. Zato naj ta moja skromna ugotovitev služi v dokaz, da se tudi preprosto ljudstvo zaveda, kje tli ne samo ena najglavnejša, ampak usodna ovira vsemu gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju!

Vem, da je nepotrebno podrobno utemeljevati to ugotovitev; saj ve vsak povprečen zemljan, da bi se z milijardami, katere žre z vedno večjim tekom modernizacij — militarizem, mogel ustvariti raj na zemlji. Zato bom preko tega aktualni čitatelji opozoriti na bolj tehtno okolnost, kar naj bi vsaj posredno utegnulo koristiti v pospešitev rešitve vprašanja mednarodne razorožitve.

Ali ni čudno in smešno, ako na pr. Italije ne pristane na razorožitve, odnoso na mirno poravnavo event. medsebojnih sporov? Saj ima nedvomno vsaj 99 % prebivalstva navdušenega za razorožitve, kakor vsaka druga država!

Po mojem skromnem mnenju je potrebno, da pride v vsaki državi teh 99 % prebivalstva do vidnega razsvetljenja. To svrhu naj gotovi — v to paklani — činitelji delajo na to, da vse človeštvo sdrži v podrobno razpletene organizacije (podružnice Lige narodov), ki bodo nedvomno znatno pripomogle, da se v bodoče prepreči vsaka vojna. Nedvomno bi se s tem — četudi z malo članarino — z ozirom na število članstva nabralo mnogo sredstev, ki so potrebna za propagando.

Na vsak način pa naj bi se čim prej skušalo uveljaviti stremeljenje po mednarodnem (svetovnem) plebiscitu za mir ali proti miru. Tako glasovanje naj bi pokazalo, v koliko so utemeljene pretveze nekaterih diplomatov in v koliko more negativno vplivati pečica vojnih dobavitelj, ki skušajo podjarmiti svet prav tako morajo kakor materialno! Kmet.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 6. decembra 1929; katoličani: Miklavž; pravoslavci: 23. novembra, Amfilohije.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Opera: Ob 15. Mladavčeva prireditve, zvečer »Strahovje«.

Kino Matiča: Scampolo.

Kino Ideal: »Kapitan Mack«.

Kino Ljubljanski dvor: »Hudičeva metresa«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. Šiška.

Sokol

— SOKOLSKA ŽUPA LJUBLJANA sklicuje tem potom župno odborovo sejo za nedeljo, dne 8. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne na Taboru. — Radi izredne važnosti je udeležba vseh društev naše župe nujno potrebna in obvezna. Okrožnica sledi. Župno starištvu, Nande Marolt, starosta, Stane Flegar, tajnik.

Radioprogram

Radio-Ljubljana

Sobota, 7. decembra.

12.30 Reprodukcijska glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert radio-orkestra; 18.30: Esperanto, pouč. g. Herkov; 19: Rodbinski večer, predava g. Petro Horn; 19.30: Nemščina, poučje g. Grafenauer; 20: »Ave Maria« v glasbi, solopje, poje g. Gostič; 21: Koncert radio-orkestra; 22: Casovna napoved in poročila, nadatjevanje koncerta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

NA POLICIJI.

— Gospodična, opozarjam vas, da se plača za vsako napravo navedbo starosti 100 Din globe.

— Izvolite počakati, takoj skočim v banko.

Umetnostni bazar na Dunajski cesti

Razstava »nepriznanih« v lokalu trgovca g. Zalte — Tudi umetniki morajo skrbeti za vsakdanji kruh

Ljubljana, 6. decembra.

Trgovca g. Josip Zalte je v stari Fröhlichovi hiši na Dunajski cesti pripravil nov lokal. Zeleznino bo prodajal. Prostor, ki bo v kratkem napolnjen s ponvami, verigami in žebri, je že od nedelje posvečen umetnosti. Naj dobrodošelnemu mecenu ta posvetitev prinese srečo! Gotovo, saj se mlade umetnosti drži in menda tudi prime vsa smola. Naj torej vso odnese iz prostora! Vsaj tako trdi vedno in vsi mladi umetniki, ki se že od nekdaj imenujejo »nepriznani«. Če so pa naši mladi lani izpremenili to častljivo ime v »četrti generaciji«, so gotovo že peta, šesta itd. Zadeva »nepriznanih« je namreč že tako stara in vsakdanja, da ne gane niti najbolj naiivnega bodočega nesmetnika, še manj pa: nepopoln-ljiva publika. Saj je vendar čisto naravno, da za starimi stoji mladi in naravno je tudi, da je starost spoštovana in čaščena ter mirna, kakor je mladost razburljiva, poskočna in borbena. Taki so pač naravni zakoni, ki so še posebej pribiti na Mojzesovih tablicah pod številko IV.

Ce so torej naši mladi, ki so sicer mlajši, po delih, kakor po letih, napravili svoj Miklavžev in božični sejem, niso umetnostni prav nič profanirali. Dandanes so vendar že najstarejši prišli do prepričanja, da je glavni namen človeka biti vsaj enkrat na dan sit. Jakopič je to prozaično resnico zavlil v patetično draperijo, češ, da svoje slika prodaja le zato, da si omogoči umetniško delovanje, vendar je za vsebina tega lepega gesla vendarle tudi lakota, ki ni priro-ena samo slovenskim literatom in umetnikom, kar še vedno radi poudarjamo, temveč vsem devetim Muzam vseh narodnosti. Zato je pa tudi hvalevredno, da prireditelji umetniške bazarja na Dunajski cesti prav nič ne taje, da jim gre za prodajo svojih del in tudi najbolj marljivostna rodoljubinja jim tega več ne zameri. Še več — naš umetniški naraščaj ima celo to zaslug, da je virgel umetnost na cesti, kjer se ji publika ne more oginiti. Četudi zato ne bo burnega estetskega prevrata, da bi se občinstvo stoplo za slike, vendar bo pa vsaj marsikdo prvič videl umetniško razstavo in šel tudi drugič, ko bo vstopnina, pogledat umetniško razstavo. Morebiti bo tak spreobrnjenec celo kaj kupil, ker je tolikokrat napisano, da v stanovanjih inteligence morajo viseti originali domačin

umetnikov — pa na igra dobljena. Naenkrat stvar ne gre, ali boljše se pa vendar in tudi umetnost ima pri nas že svojo ob-čino. Majhna je še sicer, pa je zanesljiva in vsak dan jih je več, ki brez umetnosti biti ne morejo in so vselej svojih slik ter se celo ponasajo z njimi. V Ljubljani je že malo takomenovanih boljših hiš brez umetnin in blizu je čas, ko hiša brez slik sploh ne bo veljala za »boljšo«.

Kakšna dela so v trgovini, ki jo je g. Zalte brezplačno odstopil za razstavo in jo je cvetličarna Fani Hvale okrasila s prav lepimi cvetličami, ni treba opisovati, ker so zato razstavljena, da si jih ljudje ogledajo in tudi kupijo, kar jim je všeč. Darih za božič je dosti vseh vrst, ker so zastopane najrazličnejše tehnike: olje, akvarel, kolorirane risbe, monolitpe, vledenke, ročni od-tisi na svili, linorezi i. dr., pa tudi prav mične in dekorativne salonske blaznice, kakršne je Miha Maleš imel razstavljene že na velesejmu. Skoda, da ni tudi statuet in več keramike, da bi bil umetniški štant še popolnejši: ter bi se publika preverila, da ni več treba kupovati tujih izdelkov, ki so že zaradi carine silno dragi v primeri z domačimi.

Izložbo sta organizirala in aranžirala Miha Maleš, ki nudi občinstvu najprimernejše blago, in pa Olaf Globočnik s svojimi prav prikupnimi barvami. Mira Pregljeva dela iz znanih del starih slavni mojstrov nove slike, ki pa zaradi njenega sodrudišstva niso postale nič boljše, čeprav je ideja originalna. Franc Pavlovce ima pravkar svojo razstavo v Jakopičevem paviljonu, odkoder poznamo tudi Cudermana, vendar nam je pa tu prvič pokazal serijo izvrstnih lesorezov, ki jih bo občinstvo gotovo pokupilo. Prav všeč so mi tudi Čargove karikature, ki bi končno vendar že lahko spravili večjo kolekcijo svojih zanimivih in prav dobrih del na kako razstavo, da bi ga publika vsaj opazila in se ga naučila ceniti. Kipar Niko Pirnat nam je sicer znan iz »Jutra« in je tudi tu nastopil le kot risar. Za ušesa bi ga najraje, ker ni razstavljal kakega svojega dekorativnega reliefa, ker bi se gotovo našel kupec, ki bi z njim rad okrasil svojo novo hišico.

Vse priznanje korajži in posnemanja vredni podjetnosti naših mladih umetnikov! A. G.

KAKO ODPRAVIMO STANOVANSKO BEDO BREZPOSELNOŠČI INDUSTRIJSKO KRIZO?

Oni, ki dobivajo pokojnine po novem zakonu, bi ne smeli imeti služb — Proč z oboroževanjem, pa se bo gospodarski položaj zboljšal

21

Pred kratkim je nekdo temeljito pojasnil, kako bi se dala brezposelnost naših ljudi že ne odpraviti pa vsaj znatno omiliti, če bi se tulce, ki zavzemajo samo boljše mesta, temeljito reduciralo. K temu predlogu si dovoljuje 100 % voljaški kronski vpokojenec zvaničnik nekaj pripomb na nižje kategorije.

Delstvo je, da dobivajo 20—50 let stari, zdravi delazmožni ljudje brezposelno podporo, kar se mora delo dobiti. To je socialno pravično. Pravično pa ni, da je zdrav delazmožen človek brez dela, dočim je star kronski vpokojenec ali pa če je tu-

narna kuri za celo mesto, je jasno, da je eno »ognjišče« za vse cenejše, kot v vsaki hiši 20 štedilnikov, to je 20-krat zakuriti, 20-krat nositi pepel, premog, drva itd. Iz vsega tega sledi, da plin pri splošni uporabi mora biti cenejši in ne luksusi! Isto je z elektriko, z avtobusi, s kopalnimi bazeni, vrtnimi nasadi itd. Ta kolektivni način življenja pa da edini svobodno egoizmu ljubezni, ki ne trpi celibata. Tako bi ne bilo vprašanje zakona več problem gospodarstva, ampak res le ljubezni! Za otroke bi ne bilo več trpljenja in vsaka bi lahko bila mati.

Na očetke, da ne vem, kaj je delo z otroci in kaj je materinstvo, odgovori stvar sama: materinstvo bi bilo s sodelovanjem vseh vsem tako olajšano, da bi izgubilo polovico strahneja in pridobilo dvakrat na vrednosti! Dokler ima uradnika, delavka, učiteljica otroka, skrbj zani, ko je pa zmožen živeti brez matere — spada v družbo, da se vzgoji v njem pravilno kolektivni nagon — mati pa k delu naza! (In to največ po dveh letih!)

Saj je že pri starih Slovanih bilo to drugarstvo globoko prirojeno, pa egoizem srednjega veka s fevdalizmom, tokracijo in modernim kapitalizem so potlačili pravi razvoj združ v mestih. Nisem o tem pravem pojmovanju življenja in nlega ureditveni moči dosti povedati, pa vsakdo lahko sam razmisli in vidi, kako so globoki vzroki, da sem proti celibatu!

Imamo prve začetke kolektivnega življenja, saj razvoj stremi za tem in če se zavedamo tega, lahko mnogo prfarsamo sil pri razvoju. Vprašanje o celibatu sem skušal podati v okvirju najširšega nazora o življenju sploh — da sem le malo povedal, je jasno, pa upam, da bom imel široko vrsto tovarišic na svoji strani!

Tovarišstva nam manjka! Tako bi kolektivno sodelovali za skupne domove, vrtove, otroška vzgojevališča, kjer bi matere učiteljice sovzgojale deco, še več, skupnih knjižnic, skupne uradniške kuhinje — ne le za neznanost odstotek, temveč za nas vse! To bi bilo poceni kuhati! Vidite, odgovarjam na vprašanje celibata s propagando za plin, elektriko, higijeno, vzgojevališča, s propagando za kolektivnost, za tovarštvo! Žene bodo delele po svoji naravi za družbo, kajti otroci so last vseh in ne le mater! Družba jim bo omogočila imeti deco in proč s celibatom!

Treba je smotrenega sodelovanja k temu cilju. Statistike služb, organizacija za druge za gradnjo kolektivnih domov, menz in vzgojevališč — pa bo življenje tako poceni, da se bodo uradnice mošile in mošile vsehi šli v življenje z družicami-uradnicami! Inž. Vladimir.

30

Ko se je gospodični uradnici posretilo, priboriti si zakonski prstan, potem — hajdi v kuhinjo.

Razlogi: Domače ognjišče brez zakonske žene-gospodine ni domače ognjišče, ampak... Otroci, vzgoja, morala, vse je

Za celibat uradnic ali proti

V kolektivnosti je rešitev tega problema — Poročeni ženi ne more in ne sme biti mesta v javnih uradnih

29

V polemiki proti meni sem opazil le slabo razumevanje mojih navedb. Prijatelji M. V. moram omeniti, da nimam slajhni dohodkov in da sem na strani onih, ki jim je treba urediti življenje — ne izkoriščati!

Dva sta nagona, ki predpisujeta način življenja: egoistični ali individualni in družabni ali kolektivni. Egoizem skrbi za potrebe želodca in ljubezni. Ljubezni, katere posledica (zažellena ali ne) so otroci, je prava ljubezni. »Ljubezni« do bližnjega je pa izraz kolektivnega nagona, ki ureja vse medsebojne odnose gospodarsko organizatoričnega značaja.

Ker se človeštvo rapidno množi, je potreba skrbne delitve in organizacije dela, tvorijo se celi razredi skupnega značaja in interesov. Egoistični nagon se mora podvreči kolektivnemu. Le v pravilnem sodelovanju nas vseh je skupen uspeh mogoč.

Kot pa prevladuje v vsakem posamezniku ta ali onj nagon, tako ima tudi vsaka država značaj enkrat bolj egoistični, drugi bolj kolektivni. Največje družabno zio je pa silni egoizem posameznikov, ki si kopičijo imetje, pridobivajo z delom mnogih in tako gospodarijo, da je njim v prid, ne pa vsem. Manjka gospodarskega plana, ki bi izenačeval produkcijo in potrebe. Ni krivda slabih razmer v tem, da preveč ljudi sili v službe — ampak ker se premalo naredi. Potreba je, da vsi delamo, moške in žene, da se popravijo razmere. Treba je predvsem vzgojiti srce do bližnjega — kolektivni nagon — ne pa egoističen!

Najbolj se pa egoizem privzgoji v rod-bini v zgodnji mladosti. Mati je res potrebna otroku, pa ne toliko, kot si domišljuje. Seveda, če otrok nima pravega življenja izven doma, mu pa mati da, kar misli, da mu manjka. V vzgojevališčih se otroci navadilo odrekanja, dela skrupnosti, razumevanja in priznavanja pravic drug drugemu — torej morale! Ne mislim tu internatov za vzgojo egoistične klase, ne — ampak široko osnovane osnovne šole, ki so otroku vse in bi bile v državni režiji!

Matere bi imele tja dostopa dovolj in bi se še dovolj s svojimi malčki poigrale. Ljubezni med možem in ženo bi bila res to, kar je po naravi in ta egoizem se ne bi prenesel na otroka. Otroci bi zrasli kolektivno. Tako bi se razred uradništva sam oskrboval in vodil kot poljedelski ali delavski ali kateri drugi brez vmešavanja egoistov.

Celo gospodarstvo je tedaj po svoji naravi le kolektivno rešljivo. Egoistični interesi so privatna zadeva posameznikov in posamezniki, oni se naj ljubijo, kot jim srce in vest narekuje, brez celibatnih in drugih vprašanj! S tem bi ravno tako delala in življenje bi bilo res lepo. Kolektivno življenje v velikih kolonijah z menzami je mnogo cenejše. Da nastaviš enec v koloniji (ki je tudi človek) pospravlja 40 sob dnevno, bo napravil boljše, kot vsakdo sam, je jasno, torej cenejše in ne luksusi! Da pli-

Marcel Priollet

Seržant Diavolo

Roman

Seveda je... Pogum, Magdalena de Vaulnes, in kraljica zvezd iz prepada, kamor so te pahili. Znova zavladala s svojim bogastvom in lepoto.

Zapeljive obljube Landry Vürfa so našle odmev v častihlepih glavah bankirjev vdove. Kdo bi ji zameril, da se je oklenila misli na srečno bodočnost kakor utoplenec rešitnega čolna? Stopila je k baronu in vprašala z drhtečim glasom:

— Kaj moram storiti, da se zgodi ta čudež?

— Slediti mi, — je odgovoril Landry Vürf.

In ne da bi ji pokazal, kaj pomeni to, je prijel svojo lepo ljubico za roko in jo odvedel v park, na katerega je že legel mrak.

Pod sinjim nebeskom na vlažnem zraku med rožami in palčami na morski obali se izprehajajo ljudje, ki so tako srečni, da so ušli severu in njegovim meglam ter mašči zavotščice na toplem jugu v kraljestvu večne pomlad.

Krasna Nizza, ta dražestna kocketka, se smejele novim gostom. Njim na ljubko se zavija v svoj najkrajši nakit, kakor bi jim hotela ob prihodu zašepetati:

— Boste že videli!... Moje obličje vam danes ne ugaša?... Jurij bo še bolj zareče.

Velika čarovnica sem... razkošna ljubica, ki si izmišlja vedno nove nasladi.

Ce ljubite naravo... izprehajajte se po morski obali mimo mojih skal in po stezicah nad prepadmi ali pa po polju sredi rdečega makia in pisanih nageljnikov... Ce hrepenite po igri... sedite za zeleno mizico mojih igralnic... Ce vas mikajo plesi in njihove intrige, ljubite na moj karneval... pridite pogledat moje redute.

Nizza vam prežene vse skrbi in težave. Nizza radodarno deli solnce, radost, smeh in ljubezen.

A nadi, da se izgubeta s timostim, je bila nedvomno tudi vzrok, da sta prišla Landry Vürf in Magdalena de Vaulnes dva dni po sestanku v villi v Heures-Pures v mesto solnce in zabave.

Baron je bil menda sklenil pogodbo s srečo, kajti z bankirjevo vdovo se je nastanil v enem najrazkošnejših hotelov francoske rivijere.

Najel je dve sobi. Menda mu je bilo mnogo lažje na tem, da bi ljudje ne mislili, da ima s svojo spremljevalko intimno razmerje. Bil je zelo korekten in skrbno se je izogibal vsega, kar bi pričalo, da je bankirjeva vdova njegova ljubica.

Magdaleno je njegovo vedenje presenetilo in razmišljala je, čemu ta komedija. Obenem jo je začelo skrbeti. Ker je baron odločno odklanjal vsako pojasnilo, se je bala, da jo hoče zvabiti v past, da bi se ji osvetil za žalitev in zaničevanje.

Po glavi so ji rojile tako težke misli, da je ni prav nič mikalo plesati in kokerirati. Potrebno je bilo izrecno povelje Landry Vürfa, da si je naročila masko za modro - zlato reduto, ki bi se morala vršiti med karnevalom v kazini. Baron je je komaj pregovoril, da je šla k krojaču.

Z znamenitim krojačem sta skombinirala masko »Zvezdne noči« in krojač je dejal, da bo imenitno pristojala njemu visoki postavi.

In ko je napočil težko pričakovani čas, je oblekla Magdalena de Vaulnes pešter kostum, v katerem je bila naravnost očarljiva. V lase si je vpletla zlate zvezde in čakala je, da pride po njo baron.

Baron je kmalu prišel. Tudi on je bil na kiten. Svojo orjaško postavo je bil sišni v oklep, kakršnega je nosil sloviti Plavobradec.

Magdalena je zadržala, videč svojega ljubčka v oklepu. Zdelo se ji je, da še ni poznala sile tega moža. Zdal je videla pred seboj drugega Landry Vürfa.

— Pojdi, — je dejal smeje, kajti bil je zadovoljen, da je napravil na njo tako globok vtis.

Ta dva tujca, podobna bolj skrivcema, nego zaljubljenima, sta stopila v vežo bogato okrašene kazine, kjer se je kar trlo mask. Ženske so se razposajeno smejele, a moški so poslušali predrzi, še predno je bila reduta na višku.

Maska na obrazu je dajala pravico do vsake predrznosti. Strasti so bile razbrzdane. Pripravljale so se na neverjetnejše pustolovščine katerih konec utegne biti tragičen.

Vsi so iztegovali roke po nasladi. Kmalu je tudi Magdalena podlegla hrepenenju po ljubavi pojnosti. Prvič po dolgem času se je zopet razposajeno smejala.

Dostojanstveno je vstopila v veliko dvorano, okrašeno nalašč za reduto s košarami sinjih rož. Okraski iz temno modrih in zlatih travkov so tvorili nad glavami gostov čaroben strop, ki se je zibal kakor čoln na morju.

Plesalke niso imele odmora, kajti dva neprestano igrajoča orkestra sta utihnila samo, kadar sta se hotela umakniti preglasnemu džezebenda.

Plavobradec je takoj zapustil Noč, rekoč:

— Dobro se zabavaj, Magdalena!

In izginil je v množici.

Bankirjeva vdova ki je zahrepela po zabavi, je rada ubogala Landry Vürfa.

Takoj se je seznanila z ljubkim Gašperčkom, katerega nos in brada sta bila spojena v komično masko. Razvil se je intimen pogovor. Gašperček je stavil, da spozna svojo slučajno plesalko. Magdalena je stavo sprejela.

Ni vedela, kako daleč se je spozabila. Gašperček, vzgojen očividno v Rabelaisovi šoli, je imel za vsako stvar posebno ime in govoril je z Magdaleno kakor ulan tako, da je ves čas zardevala.

Še nikoli, nitj sredi najrazuzdanejših orgij v družbi svojih štirih prijateljev Alexia Martin - Lachantenaulta, Gontrana Rochemaina, Norberta de

Villerveque in Landry Vürfa ji ni bilo tako mučno.

Razmišljala je, kako bi ušla nesla-nostim preveč podjetnega Gašperčka, toda maska ji je bila neprestano za petami. Gašperček je objel zapeljivo Noč in ni je pustil nikamor.

Vdova se je bala škandala in zato je potrpežljivo prenašala neznančvo vsiljivost.

Kar je opazila, kako se je njen kavalir upognil pod krepko pestjo moža orjaške postave. Obrnila se je in spoznala Plavobradca.

Ta čas, ko se je Gašperček pobiral je Landry Vürf namignil svoji ljubici, da bi rad govoril z njo. Stopila je k njemu in ga radovedno pogledala. Še predno ga je mogla vprašati, zakaj jo kliče jo je prijel za roko in jo potegnil k vratom.

Noč je prišla na hodnik, ne da bi vedela, kaj ji hoče Plavobradec povedati. Ker je za ni mikalo zapustiti tako kmalu maskarado, je začela ogorčeno protestirati.

— Kaj se ti je zmešalo, Landry!...

Sam si želel, da se udeležim maskarade... A zdaj, ko sem se komaj začela zabavati zahtevaš, da odidem in zapustim veselo družbo.

Landry Vürf je skomignil z rameni in odgovoril kratko:

— To je v tvoj dobrobit.

— Meni se pa zdi, da ni, — je menila Magdalena de Vaulnes.

— Molči! — je zagodrnjal Plavobradec ogorčen, da mu ugovarja vprčo ljudi. Potem je pa vprašal tiše:

— Veš, kaj sem ti obljubil?

— Kaj pa?

— Novo življenje... možnost izkopati se iz bede in obupa, v katerega te je pahnil Maxime de Frileuse.

— Da... No in?

— No torej... to se zgodi še noč.

— Kaj se zgodi?

— Še malo potrpi in... sama se prepričaš, — je odgovoril Plavobradec.

Magdalena de Vaulnes je spoznala, da se ljubček ne šali in da je napočil odločilni trenutek, od katerega je odvisna njena bodočnost.

Kaj ji je namenila usoda?... Kaj jo čaka?... To je bilo vprašanje, na katero ni mogel nihče odgovoriti.

Pa naj bo že kakorkoli, obubožana grajska gospa je preveč ljubila denar in slavo, da bi premagala izkušnjo, ki naj bi ji vrnila bogastvo in slavo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Napoleon III. in žene

Ljubavnih pustolovčin in ljubice je imel mnogo — Celo v vojno proti mehškemu prezidentu ga je zapeljala lepa Spanka

Zgodovina je v marsikaterem pogledu rehabilitirala tudi cesarja Napoleona III., ki je veljal prvotno za političnega pustolovca, kateremu so zrasli dogodki čez glavo. Poznejši zgodovinarji so hvalili njegovo plemenitost in širokogrudnost, pa tudi potrpežljivost, s katero je prenašal bolečine, ko je vodil l. 1870 kluho težko boleznijo svojo vojsko na bojišča. Manj pripoveduje zgodovina o razmerju Napoleona III. do žensk, o njegovih ljubavnih pustolovčinah. Najnovejše podatke objavlja v tem pogledu na temelju zgodovinskih dokumentov F. Farga.

Kraljica Hortensa je poslala svojega sina Napoleona III. v 30 letih preteklega stoletja v Italijo, da naveže stike z italijanskimi vlastmi proti francoskemu kralju Ludviku Filipu. Baje je bil Napoleon v Florenci sprejet v tajno društvo italijanskih karbonarov. Njihov poglavar Mazzini je pa sovražil Bonapartiste in napel je vse sile, da Napoleona v Florenci onemogoči. Napoleon se je namreč zaljubil v lepo Fiammino, ki se je nenadoma pojavila v Florenci, pa ni mogel do nje. Mazzini je najel agente, ki so Napoleonu navedili, da je Fiammina zelo romantična in da bi se udala samo onemu ki bi si pridobil njeno naklonjenost na izreden način. In tako je Napoleon sklenil vdreti v njeno palačo preoblečen v modistko. To se mu je posrečilo in začel je pomerjati lepotic oblike, katere je bil prinesel za njo. Ko jo je pa začel obijati in poljubiti njena gola ramena, je zakričala, da jo hoče preoblečeni moški posiliti. Sluga in vratar so prihiteli Fiammini na pomoč, a Mazzinijevi agenti, ki so bili o vsem obveščeni, so napravili škandal tako, da je moral Napoleon že drugo jutro Florenci zapustiti.

Mazzini je bil povabil pevko pariskega gledališča »Italien« Fiammino nalašč za to komedijo. Lepa pevka je imela panigo, ki je Napoleonu razkljuvala brado, ko je njeno gospodarico objemal in poljubil. Zato si je Napoleon pustil rasti brado, dočim je bil poprej vedno gladko obrit. V Rimu se je zaljubil v sestro kardinala S. Leonora. Nekedne dne je dobila Leonora iz Venduma bombastno najfinjših slaščic in pojedla jih je vpricho Napoleona. Čez dve uri je umrla. Napoleon je pa zbolel. Okrevajl je sicer, toda po tej pustolovščini mu je ostala neprijetna bolezen. Skoro vedno je imel pene na ustih. V slaščicah je bil namreč anizenik in Leonora jih je poslala Mazzini, ki je preiskavo te afere potlačil, pač pa je poskrbel, da se je vest o Napoleonovi ljubavi pustolovščini raznesla po vsej Italiji. Po tem je poslala kraljica Hortensa Napoleona v Anglijo, kjer je imel lepo in častihlepo ljubico Gordonovo, ki mu je stala ob strani pri ponesrečenem državnem prevratu v Strassbourgu in zmešala glavo tudi polkovniku Vauloroyu. Polkovnik je bil ustreljen.

Napoleona so pa poslali na francoski fregati v Ameriko, od koder se je pa kmalu vrnil v London.

Ta čas je kraljica Hortensa umrla in zapustila Napoleonu ogromno premoženje. Napoleon se je zaljubil v Irko Horwathovo, s katero se je seznanil v nekem nočnem lokalu. Njegovi politični prijatelji so mu ljubico ugrabili in čez nekaj let pustolovskega življenja se je poročila z grofom Beauregardom. Po Napoleonovem državnem prevratu je prišla v Pariz in hotela se je ločiti. Kajti Napoleon ji je bil pisмено obljubil, da se poroči z njo. Odpravila so jo z bogato odškodnino, kljub temu je pa grozila Napoleonu z javnim škandalom. Končno se je udala pričačevanju in nekoga dne so jo našli pred krčmo mrtvo.

Cesarica Evgenija je bila zelo ljubosumna in kadar jo je prišla ta bolezen, se ni zmožala obvladati. Napoleon III. je imel v Parizu skrito vilo, kjer se je sestajal s svojimi ljubicami. Imel jih je mnogo, kajti najlepše žene in dekle iz najodličnejših rodbin so se mu vseljevale. Nekaj let je imel ljubavno razmerje z grofico Castiglione, istočasno pa tudi z operetno pevko Hortenso Schneider. Iz zgodovine vemo, da je bilo zaradi lepih žensk prelite že mnogo krvi. Mogoče tega sveta se opetovano potegnili meč in pogrnili stotisoče svojih podložnikov na krvave poljane samo zato, ker so si hoteli priboriti ljubezen te ali one lepotic. Nekaj slučnega se je pripetilo tudi Napoleonu III. V spremstvu knezoškofa de la Bastide, ki je prišel v Pariz, da pregovori Napoleona III. naj okrepi s svojo vojsko mehškega prezidenta Juareza, je bila tudi lepa Spanka Juana, ki je igrala v aferi Napoleonove ekspedicije v Mehiko in tudi v usodi cesarja Maksimilijana važno vlogo.

Zadnja želja

Sodnik na smrt obsojenemu: — Kaj bi hoteli jesti pred usmrtitvijo?

— Gobe v omaki, gospod sodnik. Vse življenje jih misim jesti iz strahu, da se me zastrupim.

Vlomilci na črti

— Kakšne načrte imate za poznejše življenje, ko zapustite kaznino? — vpraša duhovnik kaznjence.

— Doma imam še načrt vile in divjih bank.

Pravi prijatelji

— Kdo je pravi prijatelj? — Pravi prijatelj je tisti, ki te zelo dobro pozna, pa te ima kljub temu rad.

Njegova prva volja

Umrl je mož, ki je bil v življenju zelo redko energičen in ki je vedno ubogal svojo ženo. Po smrti so našli njegovo oporoko, ki se je pričnela z besedami: Moja prva volja.

PRI MESARJU

Dama s psičkom: Zdobite mi, prosim, te kosti na majhne koščke. Mesar pomočniku: Zdrobi dami kosti.

Mag. št. 43.323/29.

Razpis voženj za Mestno plinarno ljubljansko

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje za leto 1930 vožnje premoga in drugega blaga po pogojih in pojasnilih, ki so na razpolago pri ravateljstvu Mestne plinarne na Resljevi cesti št. 28 med uradnimi urami, med 8. in 17. uro.

Pravico oddaje voženj po lastnem preudarku, ne glede na višino ponudbenih cen, si ravateljstvo pridržuje.

Ponudbe naj se oddajo v zapечатeni kuverti pod značko »Oddaja voženj« najkasneje do 12. ure dne 15. decembra 1929 v pisarni Mestne plinarne ljubljanske.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,
dne 3. decembra 1929.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znaklo! — Na vprašanja brez znakke ne odgovorjamo — Najmanjši oglas Din 5 —

Kdor želi dobrega organizatorja za razprodajo vina naj se obrne na upravništvo »Sl. Narod« pod »Organizator«/2711.

20odstotne kronске bone
kupiše Pučka štedionica, založni zavod d. d., Osijek, Desetlična ul. 27. 110/L

Brivski pomočnik
dobro bubi šaucer, priden, išče službo, po možnosti v Ljubljani. Cenjene ponudbe na naslov: Metod Spirič, brivski pomočnik — Jesenice. 2717

»Dodge«
osebni, petdesetletni, popolnoma ohranjen, izvrsten voz, 4 cilindre, 45 HP, poceni prodam. Dopise na pošto predal 8. Celje. 2716

Brivski pomočnik
mlad, išče nameščenja v Ljubljani ali v okolici. — Vinko Gorjan pri Iv. Sekus, Litija, Dolenjsko. 2715

Snežne čevlje

in GALOŠE sprejema v popravilo tvečka M. TREBAR, Sv. Petra cesta 6.

Vino opolo

zajemčeno pristno, za praznike odnoma ves december, čez ulico po Din 16. — brez mesečne plačila Din 7.50 v katalo »Belovine«, tudi v sodčkih. Ne zamudite pogodbe prileži! 2615

Premog in drva

dobite najboljšo vrsto pri RUDOLF VELEPIČU, trgovina s kurivom, Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta št. 28. Telefon 2708. 101-L

Srebrne krone

vsakovrstno zlato, zlatnike kupuje P. Čuden, Prešernova 1. 96/2

Drva - Premog - Koks

pri družbi »KURIVO«, Dunajska cesta 33. Javna skladišča. Telefon 3434. 107/t

Lepo posestvo

zemljišče z več stavbinami parcelami, z 2 velikima sadnima vrtoma, kjer se prideluje 10-12 polovnatkov mošta, z zidano hišo, kozolcem in še popolnoma novim gospodarskim poslopjem, redi se lahko 2 kravi in več svinj, pripravno za vsakega obrtnika ali trgovca, na prometnem kraju v Soštanju takoj proda Josip Ropan, pekarna, Soštanj. Za odgovor priložite znaklo. 2651

Žaluzije

lesnih tekstilnih rolet (dervo-miki) rolete iz gradela se dobe najceneje pri tvečki PETER KOBAL Kranj — Slovenija Tel. interurb. 32

OGLEJTE SI IZLOŽBO

MATEK & MIKEŠ

LJUBLJANA

DALMATINOVA 13

POLEG HOTELA ŠTRUKELJ

Makulturni papir

kč a Din 4—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Stalno strokovno nadzorstvo

pri proizvodnji.

Dokazano najdovršenejši!

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledite to izrednost pri tvečki

LUD. BARAGA, Ljubljana

Selenburgova ulica 6.1

Brezplačen pouk 15letna garancija

Telefon št. 2000

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISSAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAR. 99